

การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2557
Comparative Study on Problems of Professional Teaching Experience of
Agricultural Education Students, Faculty of Industrial Education,
King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang, Academic Year 2014

สิริรัตน์ หอมชื่นชม¹ รัชดากร พลภักดี² และศรารุช อินทรเทศ³
Sirirat Homchuenchom¹, Ratchadakorn Polpakdee², and Sarawut Intorrathed³

¹นักศึกษาลัทธิสุตร วท.ม. (ครุศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ³ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
iw_06@hotmail.com, kpratcha@kmitl.ac.th, and kisarawu@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร 2) เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม สถานที่ฝึกสอน และแขนงวิชาที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557 จำนวน 37 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2557 ผลการวิจัย พบว่า

1) นักศึกษามีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ ได้แก่ ด้านการสอน และด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ และปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับน้อย 2 รายการ ได้แก่ ด้านครูพี่เลี้ยง และด้านอาจารย์นิเทศก์ ตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า เพศที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เกรดเฉลี่ยสะสมที่ต่างกัน มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน สถานที่ฝึกสอนที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นในด้านอาจารย์นิเทศก์มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และแขนงวิชาที่ศึกษาต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ครุศาสตร์เกษตร ครู การฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู

Abstract

This research aimed to 1) study the problems of professional teaching experience of agricultural education students. 2) compare the problems of professional teaching experience by gender, grade point average, locations of practicing teaching, and studying subjects. The population in this research was 37 students from agricultural education, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang in academic year 2014. The instrument employed in the research was the questionnaire on problems of professional teaching experience of agricultural education students in academic year 2014. Results showed that 1) There were two problems of professional Teaching experience that were in moderate level: problems on teaching and problems on resources/learning plans/classes research respectively. Two problems of professional Teaching experience were in low level: problem on trainer and problem on

supervisor. 2) The comparison of professional teaching experience indicted that different genders encountered the same problems of the four aspects. Different grade point average also had the same problems of the four aspects. Different locations of practicing teaching had the same problems of professional Teaching experience except from the problem on supervisor which had the different problem at statistical significance .05. And different studying subjects had no different in problems of the four aspects.

Keywords : Problems of professional teaching experience; Comparative study on problems of professional teaching experience; Apicultural education; Teacher; Professional teaching experience

1. บทนำ

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันกับวิทยาการสมัยใหม่ในยุคปัจจุบันนั้นขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนเป็นหลัก ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพคือ การศึกษา ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระราชทานแก่ครูใหญ่และนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย พระราชวังดุสิต ความว่า “.....การศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยมและคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ เมื่อบ้านเมืองประกอบไปด้วยพลเมืองที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การพัฒนาประเทศชาติก็ย่อมทำได้โดยสะดวกราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนและรวดเร็ว.....” [1]

ครู ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ สรรพคุณวิธีการสอนเพื่อให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น พร้อมทั้งสร้างคุณธรรมให้เกิดแก่ผู้เรียน ครูจึงควรได้รับการฝึกฝนให้มีความรอบรู้ มีอุดมการณ์ในวิชาชีพครู จาก พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 มาตรา 43 กำหนดให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุม ผู้ที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูต้องมีใบอนุญาตผู้ประสงค์ประกอบวิชาชีพครู จึงจะเป็นครูได้เช่นเดียวกับแพทย์หรือวิศวกร จากประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง หลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู ระบุว่า ผู้ขอต้องมี (ก) มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี (ข) มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามที่คุรุสภากำหนด โดยให้มีคณะผู้ประเมินไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินห้าคน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ จึงจะสามารถขอใบอนุญาตผู้ประสงค์ประกอบวิชาชีพครูได้

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร [2] คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่ผลิตบัณฑิตครูสาขาวิชาเกษตรกรรม ซึ่งในหลักสูตรครุศาสตร์เกษตร

(หลักสูตร 5 ปี) ได้มีการจัดโครงสร้างหลักสูตร แบ่งออกเป็น 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือก ผู้ที่จะสำเร็จการศึกษาจะต้องเรียนครบ 170 หน่วยกิต และจะต้องออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นระยะเวลาหนึ่งปีการศึกษา เพื่อให้ได้ใบประกอบวิชาชีพครูตามหลักเกณฑ์การรับรองมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู นอกจากนี้คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม [3] ระบุว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษา ไม่ใช่เป็นเพียงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเฉพาะภาคทฤษฎีในห้องเรียน และภาคปฏิบัติในสนามเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการปฏิบัติงานของครูทั้งหมดเสมือนเป็นครูประจำการคนหนึ่งของสถาบันการศึกษานั้น เช่น นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของสถานศึกษาที่นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานด้านการสอน การเป็นครูประจำชั้น ครูดูแลนักเรียนประจำวัน ครูกิจกรรมต่าง ๆ อันจะส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพที่เหมาะสม เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และการตระหนักต่อความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูในอนาคต

จากการเปลี่ยนแปลงไปของการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่ประสงค์จะประกอบวิชาชีพครูดังกล่าวมาข้างต้น จึงเป็นผลให้สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ต้องยกเลิกหลักสูตรครุศาสตร์เกษตร (ต่อเนื่อง 2 ปี) และเปิดหลักสูตรครุศาสตร์เกษตร (หลักสูตร 5 ปี) และมีการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติของบุคคลที่จะศึกษา จากเดิมจะรับนักเรียนที่จบสายอาชีวศึกษาที่เกี่ยวข้องกับด้านการเกษตรโดยตรง เปลี่ยนมาเป็นรับนักเรียนสายสามัญ โปรแกรมวิทยาศาสตร์ – คณิตศาสตร์ ซึ่งนักเรียนในกลุ่มนี้จะไม่มีความรู้พื้นฐานด้านการเกษตรเหมือนนักเรียนกลุ่มเดิม ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนักศึกษาของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร จึงเล็งเห็นความสำคัญว่าควรมีการศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางแก้ไขปัญหา เพื่อให้การออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตน หรือเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในรุ่นต่อ ๆ ไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม สถานที่ฝึกสอน และแขนงวิชาที่ศึกษา

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการรวบรวมเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ พบว่า ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาที่หลากหลายสามารถจัดกลุ่มของปัญหาต่าง ๆ ได้ 4 ด้าน ดังนี้คือ 1) ด้านการสอน 2) ด้านครูพี่เลี้ยง 3) ด้านอาจารย์นิเทศก์ และ 4) ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/งานวิจัยในชั้นเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ปีการศึกษา 2557 จำนวน 37 คน

4.2 ด้านเนื้อหา

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ 1) ด้านการสอน 2) ด้านครูพี่เลี้ยง 3) ด้านอาจารย์นิเทศก์ และ 4) ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/งานวิจัยในชั้นเรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร ปีการศึกษา 2557 แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดและปลายปิด

ตอนที่ 2 ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด ใช้วัดระดับปัญหาการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครูเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบของเบสท์ [4] ผู้วิจัยได้กำหนดชั้นของคะแนนให้ผู้ตอบแบบสอบถามโดยมีรายละเอียดการแปลความหมายระดับของปัญหา ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เป็นปัญหา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ปัญหา มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

6. การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร หลักสูตร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย กำหนดขอบเขตและประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ พร้อมร่างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำแบบสอบถามที่ร่างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ และนำกลับมาแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ก่อนปีการศึกษา 2557 จำนวน 30 คน และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามพร้อมให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริงกับนักศึกษาที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 37 คน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

7.1 แบบสอบถามตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

7.2 แบบสอบถามตอนที่ 2

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความหมายข้อมูลจากแบบสอบถามเป็นการแปลผลจากหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ตามแนวคิดของเบสท์ [4] มีรายละเอียดดังนี้

4.21 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมากที่สุด

3.41 - 4.20 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับมาก

2.61 - 3.40 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับปานกลาง

1.81 - 2.60 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับน้อย

1.00 - 1.80 หมายถึง มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับน้อยที่สุด

และนำผลที่ได้มาเปรียบเทียบกับปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม สถานที่ฝึกสอน และแขนงวิชาที่ศึกษาโดยใช้สถิติ ANOVA

7.3 แบบสอบถามตอนที่ 3

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา และสรุปผล

8. ผลการวิจัย

8.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามจำนวน 37 ชุด เก็บรวบรวมกับประชากรด้วยตัวผู้วิจัยเอง และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 29 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.38 จากแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.90) มีอายุ 23 ปี (ร้อยละ 62.10) กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 5 (ร้อยละ 100.00) มีคะแนนเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 3.01 – 3.50 (ร้อยละ 37.90) ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี (ร้อยละ 65.50) ศึกษาในแขนงวิชาอุตสาหกรรมเกษตร (ร้อยละ 44.80) และฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตรงกับรายวิชาที่เรียนมา (ร้อยละ 82.80)

8.2 ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตารางที่ 1 ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านการสอน	2.63	0.75	ปานกลาง
ด้านครูที่เลี้ยง	2.28	1.37	น้อย
ด้านอาจารย์นิเทศก์	1.99	1.22	น้อย
ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน	2.63	1.02	ปานกลาง
รวม	2.42	0.85	น้อย

จากตารางที่ 1 ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า นักศึกษามีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ ได้แก่ ด้านการสอนกับด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยที่เท่ากัน เท่ากับ 2.63 และมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับน้อย 2 รายการ ได้แก่ ด้านครูที่เลี้ยง ค่าเฉลี่ย 2.28 และด้านอาจารย์นิเทศก์ ค่าเฉลี่ย 1.99 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

รายการเปรียบเทียบ	F.	Sig.
1. เพศ		
1.1 ด้านการสอน	0.56	0.46
1.2 ด้านครูที่เลี้ยง	0.72	0.41
1.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์	1.08	0.31
1.4 ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน	0.30	0.59
2. เกรดเฉลี่ยสะสม		
2.1 ด้านการสอน	2.38	0.09
2.2 ด้านครูที่เลี้ยง	1.66	0.20
2.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์	0.79	0.51
2.4 ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน	0.76	0.53
3. สถานที่ฝึกสอน		
3.1 ด้านการสอน	0.47	0.50
3.2 ด้านครูที่เลี้ยง	2.71	0.11
3.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์	7.71	0.01**
3.4 ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน	0.08	0.77
4. แขนงวิชาที่ศึกษา		
4.1 ด้านการสอน	0.36	0.70
4.2 ด้านครูที่เลี้ยง	1.26	0.30
4.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์	0.39	0.68
4.4 ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน	1.35	0.28

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า เพศที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน เกรดเฉลี่ยสะสมที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน สถานที่ฝึกสอนที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ไม่แตกต่างกันทุกด้าน ยกเว้นในด้านอาจารย์นิเทศก์มีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และแขนงวิชาที่ศึกษาที่ต่างกันมีปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

8.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

8.3.1 ด้านการสอน

ควรมีการเตรียมการสอนล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

ควรทบทวนเนื้อหาที่สอนให้เข้าใจก่อนสอน

ควรศึกษาหาความรู้รอบตัวอยู่เสมอ

ควรเตรียมความพร้อมในรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย

8.3.2 ด้านครูที่เลี้ยง

ควรเข้าพบครูที่เลี้ยงเป็นประจำ เพื่อให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่งกัน และ/หรือเพื่อขอคำแนะนำในการสอน และการปฏิบัติตน

ควรมีการปรับตัวเข้ากับครูที่เลี้ยง และปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด

8.3.3 ด้านอาจารย์นิเทศก์

ควรปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์

8.3.4 ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน

การทำวิจัยในชั้นเรียน ควรสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน และนำไปปรึกษาครูที่เลี้ยง เพื่อขอคำแนะนำในการทำวิจัย

การทำเอกสารอื่น ๆ ควรมีการจัดทำเป็นประจำ หรือมีการบันทึกการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

9. อภิปรายและสรุปผล

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ ได้แก่ ด้านการสอนกับด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่มีความพร้อมในการสอน และขาดที่ปรึกษาในการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ นัฏกัญญา เจริญเกียรติบรร [5] กล่าวว่า “การแก้ปัญหา เป็นสถานการณ์ หรือคำถามที่ผู้แก้ปัญหาต้องค้นคว้าหาวิธีการมาแก้ปัญหา เพื่อให้ได้คำตอบโดยไม่มีวิธีการในการแก้ปัญหาไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการใช้ความรู้ประสบการณ์และการตัดสินใจของผู้แก้ปัญหาอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง [6] ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า “ปัญหาด้านการฝึกสอน คือ การจัดทำเอกสารประกอบการสอน ปัญหาการควบคุมชั้นเรียน การได้รับความช่วยเหลือจากอาจารย์ที่ปรึกษา การฝึกสอนในการแก้ปัญหา และความสามารถในการสอนตรงตามแผนการสอน ตามลำดับ” นอกจากนี้ ละเอียด มีแก้ว [7] ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่เลี้ยงต่อการฝึกสอนของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า “ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาการควบคุมชั้นเรียน รองลงมาเป็นปัญหาความรู้ทางวิชาการสอน และปัญหาที่นักศึกษาฝึกสอนปรึกษา มากที่สุด คือ ปัญหาการเตรียมการสอน”

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับน้อย 2 รายการ ได้แก่ ปัญหาด้านครูที่เลี้ยง และปัญหาด้านอาจารย์นิเทศก์ อาจเป็นเพราะความต่างระหว่งวัยของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับครูที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ที่ต่างกันส่งผลให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปฏิสัมพันธ์กับครูที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์น้อย ไม่กล้าขอคำปรึกษาในทุก ๆ เรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ วาโรเพ็งสวัสดิ์ [8] ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า “การเอาใจใส่ของครูที่เลี้ยง เจตคติต่ออาชีพครู และการเรียนของนักศึกษาที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01” นอกจากนี้ ธานี นนุช [9] ได้ศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี พบว่า “ปัญหาการปฏิบัติงานในหน้าที่อาจารย์ที่เลี้ยง คือ ขาดการติดต่อประสานงานกับอาจารย์นิเทศก์ ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานของอาจารย์นิเทศก์พบว่า มีเวลาไปนิเทศน้อย เนื่องจากต้องปฏิบัติงานอื่นที่สถาบัน และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยว่า อาจารย์นิเทศก์ควรเป็นอาจารย์ในสาขาวิชาเอก ควรออกนิเทศเป็นประจำ และควรเป็นคนเดิม ในส่วนอาจารย์ที่เลี้ยงควรเป็นอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการสอน เป็นคนใจเย็น รอบคอบ รับฟังความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ และควรมีเวลาพอในการดูแลนักศึกษา” และนอกจากนี้ รัชดากร พลภักดี และวันชัย สายเมฆ [10] ได้กล่าวไว้ว่า “ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรควรทำการศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของสถานที่ฝึกสอนที่จะรับนักศึกษาฝึกสอนด้านสถานที่ และสภาพแวดล้อมด้านความพร้อมของครูที่เลี้ยง ด้านความพร้อมของจำนวนวิชา และการรับผิดชอบในวิชาต่าง ๆ”

การเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูพบว่า สถานที่ฝึกสอนต่างกันมีปัญหาด้านอาจารย์นิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 อาจเป็นเพราะระยะทางของสถานที่ฝึกสอน และภาระงานที่มีมากของอาจารย์นิเทศก์ทำให้ไม่มีเวลาดูแลการสอนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับ ศรีมิ่งคล เทพเรณู [11] ได้ศึกษารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มเติมรูปแบบของนักศึกษาภาคปกติ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาพบว่า “ปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในด้านอาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาออกนิเทศการสอน หรือนิเทศการสอนไม่ครบตามจำนวนครั้ง หรือไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด และไม่สามารถนิเทศได้อย่างทั่วถึงเพราะมีจำนวนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ต้องนิเทศจำนวนมาก” นอกจากนี้ อัจฉรา โพธิยานนท์ [12] ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2542 พบว่า “ปัญหาของอาจารย์นิเทศก์ คือไม่มีเวลาดูแลนิเทศนักศึกษาเนื่องจากภาระงานทางสถาบัน และการขาดการประสานงานกับอาจารย์พี่เลี้ยง”

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรกรรมควรมีการจัดอบรม สัมมนา ก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้กับนักศึกษาที่จะไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในเรื่องต่าง ๆ เช่น คำแนะนำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของรุ่นพี่ การเตรียมความพร้อมก่อนการฝึกสอน บุคลิกภาพการเป็นครู การจัดทำเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ การทำเอกสารประกอบการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ วิจัยในชั้นเรียน

10.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษาภาพรวมของปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการสอน 2) ด้านครูพี่เลี้ยง 3) ด้านอาจารย์นิเทศก์ และ 4) ด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน ควรมีการทำวิจัยเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้รายละเอียดของปัญหาที่มากขึ้น นอกจากนี้อาจมีการศึกษาถึงแนวทางแก้ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการสอน และด้านเอกสารประกอบการสอน/แผนการจัดการเรียนรู้/วิจัยในชั้นเรียน

ควรมีการเก็บข้อมูลปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เปรียบเทียบกันภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้ทราบปัญหาที่ต่างกัน

11. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเนื่องจากได้รับความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.รัชดากร พลภักดิ์ และ ผศ.ดร.ศราวุธ อินทรเทศ ที่กรุณาเสียสละเวลา คอยให้คำแนะนำปรึกษาพร้อมให้ข้อเสนอแนะ ในการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอบคุณนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรกรรมทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เอกสารอ้างอิง

- [1] buurapha. พระบรมราชาบาท พระราชดำรัส เกี่ยวกับการศึกษา ในวโรกาสต่าง ๆ. ค้นเมื่อ 19 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.vcharkam.com/blog/88189>
- [2] สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตรกรรม คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2551. **หลักสูตรครุศาสตร์ อุตสาหกรรมบัณฑิต (หลักสูตร 5 ปี) สาขาวิชา ครุศาสตร์เกษตรกรรม**. ค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2556, จาก <http://www.indeed.kmitl.ac.th>
- [3] คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2556. **คู่มือการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [4] Best W. John. 1982. **Research in Education**. London: Prentice – Hall.
- [5] นงกัญญา เจริญเกียรติบุตร. 2547. **การศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง ฟังก์ชันของนักเรียนปวช. 2 โดยการใช้ในการเรียนแบบร่วมมือ**. สารนิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยมหา วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- [6] คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2548. **สภาพและปัญหาการฝึกสอนของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- [7] ละเอียด มีแก้ว. 2533. การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่เกี่ยวกับการฝึกสอนของนักศึกษาสาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. ปรินญาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [8] วาโร เฟิงส์สวัสดิ์. 2543. อาจารย์ที่เลี้ยงกับนักศึกษาฝึกสอน. ค้นเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2556, จาก <http://www.thaiedresearch.org>
- [9] ธานี นงนุช. 2542. ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและแนวทางการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ของสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- [10] รัชดากร พลภักดี และวันชัย สายเมฆ. 2554. เจตคติที่มีต่อวิชาชีพครูเกษตรของนักศึกษาฝึกสอนภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 10(3), น. 154 – 167
- [11] ศรีมงคล เทพเรณู. 2545. การศึกษารูปแบบการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพิ่มเติมรูปแบบของนักศึกษาภาคปกติ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2544. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- [12] อัจฉรา โพธิยานนท์. 2542. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพวิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2542. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.